

Titel

Algemene voorzorgsmaatregelen, persoonlijke hygiëne van medewerkers (dresscode)

Specialisme

JBZ breed document

Definitie

De algemene voorzorgsmaatregelen zijn alle hygiëne maatregelen die door **iedere medewerker** in de zorg bij **elke patiënt of patiëntgebonden handeling** uitgevoerd moeten worden.

Deze voorzorgsmaatregelen bestaan uit 2 onderdelen:

- Persoonlijke hygiëne van medewerkers
- Gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen

Dit protocol beschrijft de persoonlijke hygiëne van medewerkers. Zie [link voor het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen](#)¹.

Toepassing van protocol

WIE	<ul style="list-style-type: none">• voor iedere medewerker in de zorg
WANNEER	<ul style="list-style-type: none">• zie bij tabel de kolom "<u>Omstandigheden</u>"
WAT	<ul style="list-style-type: none">• zie bij tabel de kolom "<u>Kleding</u>" <p>Zie ook de DRESSCODEKAART</p> <p>Zie ook de FAQ sheet DRESSCODE</p>

Algemeen

Voorlichting

Juiste dresscode, correct geklede arts, verpleegkundige en medewerker overige disciplines

dresscode, arts

dresscode, verpleegkundige

dresscode, overige disciplines

Werkwijze

Schema 1 Overzicht van te dragen dienstkleding

Discipline	Kleding	Omstandigheden (zie*)
Arts	<ul style="list-style-type: none">• doktersjas (zie***) met korte mouwen, of• doktersjas met uniformbroek, of• kort uniformjasje met korte mouwen, <u>altijd</u> met uniformbroek	<ul style="list-style-type: none">• niet-ruimtegebonden
Verpleegkundige of verzorgende	<ul style="list-style-type: none">• uniform:<ul style="list-style-type: none">◦ kort jasje met korte mouwen <u>altijd</u> met uniformbroek of◦ jurk met korte mouwen	<ul style="list-style-type: none">• niet-ruimtegebonden
Medewerkers operatiekamers (inclusief poliklinische OK en hartkatheterisatiekamer) en Centrale sterilisatieafdeling	<ul style="list-style-type: none">• scrubsuit• zie voor aanvullende kledingvoorschriften voor OK-medewerkers: (022637)	<ul style="list-style-type: none">• ruimtegebonden
Medewerkers keuken	<ul style="list-style-type: none">• kokskleding (zie handboek HACCP)	<ul style="list-style-type: none">• ruimtegebonden

¹ Zie hiervoor het desbetreffende protocol in de JBZ protocollen databank: I-portal.

I-portal kun je pas raadplegen via Intranet, bij AANVANG van de stage.

Medewerkers laboratorium	<ul style="list-style-type: none"> optie 1: laboratoriumjas (zie**) met lange mouwen, indien er wordt gewerkt met huidonvriendelijke chemicaliën optie 2: 'doktersjas' (zie***), met korte mouwen 	<ul style="list-style-type: none"> niet-ruimte gebonden alleen in het laboratorium, indien werkzaamheden buiten het laboratorium: mouwen oprollen! of optie 2 niet-ruimtegebonden
Medewerkers huishoudelijke dienst	<ul style="list-style-type: none"> uniform: <ul style="list-style-type: none"> kort jasje met korte mouwen, altijd met uniformbroek 	<ul style="list-style-type: none"> niet-ruimtegebonden
Overige medewerkers met patiëntencontact (o.a. op afdeling Radiologie en Fysiotherapie)	<ul style="list-style-type: none"> uniform: <ul style="list-style-type: none"> kort jasje met korte mouwen, altijd met uniformbroek 	<ul style="list-style-type: none"> niet-ruimtegebonden
Medewerkers die sociaal contact hebben met een patiënt en incidenteel lichamelijk contact	<ul style="list-style-type: none"> bij lichamelijk contact: <ul style="list-style-type: none"> 'doktersjas' (zie***), met korte mouwen of uniform: <ul style="list-style-type: none"> kort jasje met korte mouwen, altijd met uniformbroek 	<ul style="list-style-type: none"> niet-ruimtegebonden
Medewerkers met uitsluitend sociaal contact	<ul style="list-style-type: none"> een uniform of doktersjas is niet noodzakelijk (zie****) speciale dienstkleiding/ accessoires wordt door het ziekenhuis verstrekt 	<ul style="list-style-type: none"> niet-ruimtegebonden

* ruimtegebonden dienstkleiding wordt niet buiten de werkrimte gedragen

** laboratoriumjas: lange jas (kniehoogte) met lange mouwen

*** doktersjas: lange jas (kniehoogte) met korte mouwen

**** indien een uniform, (**altijd** met uniformbroek) of een doktersjas wordt gedragen, geldt ook voor deze medewerkers de algemene dresscode

Persoonlijke hygiëne medewerkers

Kleding

- dienstkleiding wordt **altijd** gedragen bij patiëntgebonden werkzaamheden of indien met patiëntenmateriaal gewerkt wordt:
 - draag dienstkleiding conform schema 1
 - tijdens het werk raakt kleding besmet met micro-organismen. Een groot deel van de bacteriën is afkomstig van de medewerker zelf en betreft huidflora maar ook vindt contaminatie (besmetting) plaats met micro-organismen van patiënten en uit de omgeving.
- neem bij het dragen van dienstkleiding de volgende regels in acht:
 - trek dagelijks schone dienstkleiding aan
 - dienstkleiding wordt dagelijks vóór de dienst afgehaald bij het kleding uitgiftepunt
 - dienstkleiding wordt dagelijks ná de dienst ingeleverd bij het kleding innamepunt
 - dienstkleiding:
 - bedekt de eigen kleding tot op kniehoogte
 - wordt gesloten gedragen
 - wordt direct vervangen bij zichtbare verontreiniging
 - dient eigen kleding te bedekken, eigen kleding mag niet onder dienstkleiding uitkomen, zodat goede handhygiëne mogelijk blijft

Overig:

- draag geen persoonlijke kleding over dienstkleiding (bijvoorbeeld een shawl of vest)
- draag geen lange kettingen (incl. keycard koord) over dienstkleiding
- trek dienstkleiding in het ziekenhuis aan en uit
- wordt door de ziekenhuiswasserij gewassen!
- draag geen dienskleiding buiten het ziekenhuis
- bewaar dienstkleiding apart van burgerkleding
- bescherm dienstkleiding bij kans op besmetting of spatten met lichaamsvloeistoffen met een beschermend schort, dat de dienstkleiding volledig afschermt (*link: algemene voorzorgmaatregelen, persoonlijke beschermingsmiddelen*)
- indien de werkzaamheden uit sociale contacten bestaan (zonder direct patiëntencontact): draag eigen kleding
 - dienstkleiding is niet nodig. Dit geldt bijv. voor een ziekenhuispastor, maatschappelijk werker, baliemedewerker en psycholoog
- indien ter herkenning toch dienstkleiding wordt gedragen: draag de dienstkleiding met alle bijbehorende regels

Sieraden

- draag geen ringen, armbanden of polshorloge in combinatie met dienstkleiding
- draag geen ringen, armbanden of polshorloge tijdens werkzaamheden waarbij men in contact komt met patiënten en/of patiëntenmateriaal
- draag in de volgende omstandigheden geen piercing (o.a. oorbellen):
 - de piercing is hinderlijk bij de behandeling of verzorging van de patiënt
 - de plaats van de piercing is ontstoken
- de piercing kan een besmettingsbron zijn voor de patiënt
- door de piercing kan de algemene hygiëne onvoldoende in acht genomen worden

Schoeisel

- draag schoeisel van goed te reinigen materiaal
- reinig schoeisel bij zichtbare verontreiniging
- zie voor richtlijnen voor OK-schoeisel

JBZ: Basisafspraken operatiecentrum medewerkers link : alleen voor OK

Op sommige afdelingen functieafdelingen worden ook door het ziekenhuis geleverde afwasbare klompen gedragen. Gebruikte klompen worden dagelijks en bij zichtbare vervuiling gewassen in de klompenwasmachine.

Haar

- zorg voor schoon haar
- steek lang haar op of bind het bijeen

Hoofddoek

- draag de hoofddoek zo dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden het materiaal van de hoofdbedekking niet in contact komt of kan komen met de patiënt of met patiëntenmateriaal
 - vervang de hoofddoek dagelijks door een schone, gewassen hoofddoek
- uit oogpunt van infectiepreventie is er geen bezwaar tegen het dragen van hoofddoeken tijdens de verzorging c.q. behandeling van patiënten mits wordt voldaan aan bovenstaande eisen.

Nagels

- houd nagels kort en schoon
- borstel vuil voorzichtig met een nylon borstel onder de nagelrand vandaan
- draag geen nagellak
- draag geen kunstnagels

[kunstnagels vormen een vorm van besmetting](#)

Baarden en snorren

- verzorg baarden en snorren goed
- knip baarden en snorren kort

Zakdoeken

- gebruik papieren zakdoeken of tissues
 - gooi papieren zakdoeken meteen weg na gebruik en reinig of desinfecteer de handen conform protocol *Handhygiëne, uitvoeren van*²
- [draag geen gebruikte zakdoeken mee in de broekzak of elders in de dienstkleiding. Gebruikte zakdoeken fungeren als besmettingsbron.](#)

Eten, drinken en roken

- drink, eet niet in ruimten waar met patiëntenmateriaal wordt gewerkt, waar voeding wordt bereid of waarin een patiënt wordt verzorgd of behandeld
- rook niet in het ziekenhuis, roken mag uitsluitend op de daarvoor gereserveerde plaatsen bij de in- en uitgang van het ziekenhuis

Infecties bij medewerkers

Melden

- meld de volgende infectieziekten bij de bedrijfsarts:
 - furunkels (steenpuist)
 - paronychium (nagelbedontsteking)/ panaritium (fijit)
 - aanhoudende diarree (bijvoorbeeld na vakantie)
 - blaasjes
 - Hepatitis A
 - contact met waterpokken of gordelroos
 - conjunctivitis (ontsteking oog)
 - Herpes simplex labialis (kooortslip)

Staken werkzaamheden

- raadpleeg de bedrijfsarts over het al dan niet staken van de werkzaamheden
- neem bij diens afwezigheid, via de bedrijfsverpleegkundige, contact op met de dienstdoende arts-microbioloog

Bronvermelding

Landelijke richtlijnen

- *Persoonlijke hygiëne medewerkers*, Werkgroep Infectiepreventie, juni 2008

Afwijkingen t.o.v. de landelijke richtlijnen

- *Persoonlijke hygiëne medewerkers*, Werkgroep Infectiepreventie, juni 2008
Nagellak is niet toegestaan

Publicatiedatum

18-12-2013

² Dit protocol is ook via I-portal te raadplegen.

I-portal kun je pas raadplegen via Intranet, bij AANVANG van de stage.